

ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΤΟΥ ΠΑΘΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

Προσκυνηται από τὰ πέρατα τοῦ κόσμου. 'Η Κυριακὴ τῶν Βαΐων. Οἱ Αἰθιοπίδες πριγκήπισσες. 'Η ἡμέρες τοῦ πένθους. Τὸ ἅγιον φῶς. Τελετὲς καὶ πανηγυρεῖς.

Μόλις ζυγώσουν οἱ ἑορτὲς τοῦ Πάσχα, ἡ 'Ιερουσαλήμ ἀλλάζει ὅλος διόλου ὄψη. Σχισηματικοὶ καὶ ὀρθόδοξοι, καθολικοὶ καὶ διαμαρτυρόμενοι, κόπται καὶ ἄβησσοι συρρέουν ἐκεῖ ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς γῆς. Καθημερινῶς ὁ μίτος σιδηροδρόμου τῆς Παλαιστίνης ἀδειάζει χιλιάδες προσκυνητῶν καὶ περιηγητῶν. Ἄλλες συνοδείες προσκυνητῶν ποῦ ἀπεχθάνονται τὰ μέσα τῆς συγχρόνου συγκοινωνίας, καταφθάνουν καβάλλα σὲ ἄλογα ἢ μουλάρια. Ἄλλοι πάλι, ἀκόμα πῶς θρησκοὶ μὰ καὶ πῶς φτωχοὶ (ῥώσοι χωρικοὶ, βούλγαροι παπάδες, ἀρμένισσες πόλεις) πηγαίνουν πεζῇ καὶ μόλις ἀντικρύσουν τὰ τεῖχη τῆς ἁγίας πόλεως κέφτουν γονατίου ἀπὸ κούραση καὶ ἀπὸ ἐξοστάση.

Πολλὲς φορὲς φθάνουν καὶ μερικὰ περίεργα καραβάνια, ποῦ τ' ἀποτελοῦν μὴ σερὰ καμήλες ἀπάνω στὶς ὁποῖες μελαγχρινὲς γυναῖκες ψάλλουν με στριγγῆς κραυγῆς τὸ «Κύριε Ἐλεῆσον». Πίσω ἀπ' τὶς καμήλες κλείνουν τὴ συνοδεία γάδοι φορτωμένοι πλουσία ἀρώματα καὶ δῶρα. Εἶνε ἀκολουθία μᾶς αἰθιοπίδος πριγκήπισσης ποῦ φτάνει ἀπὸ τὴ χώρα τῶν ἀρωμάτων γὰρ ν' ἀποθέσῃ μπρὸς τὰ πόδια τοῦ Ἐσταυρωμένου τὰ δῶρα τῆς καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ νὰ κἀνὲ τὸ θαῦμα του καὶ νὰ θεοραπείσῃ κάποια ἀρώματα δικῆ τῆς ἢ τῶν συγγενῶν τῆς.

Ἐπισημαίνεται ὅτι καθεὶ χρόνον φτάνουν στὴν 'Ιερουσαλήμ δέκα χιλιάδες προσκυνητῶν καὶ ἐπειδὴ οὔτε τὰ ξενοδοχεῖα οὔτε τὰ χάνια μποροῦν νὰ τοὺς χωρέσουν ὅλους, γι' αὐτὸ καὶ ἐκείνοι βολεύονται μόνοι τους στήνοντες σκηνὲς στὸ ὑπαίθρο.

Ἀρκετὲς ἡμέρες πρὸ τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων ὅλα τὰ καραβάνια τῶν προσκυνητῶν εἶνε φτιασμένα στὴν 'Ιερουσαλήμ. Μονάχα ἓνα δὲν ἔχει φτάσει ἀκόμη: τὸ καραβάνι τῶν φοινίκων. Αὐτὸ φτάνει ἀπὸ τὴν ἐρημὸ τῆς 'Ιεριχῆ καὶ ἀπὸ τὶς εὐφροσὲς ὄχθες τοῦ 'Ιορδάνου τὴν παραμονὴ τῶν Βαΐων. Καὶ βλέποντας κανεῖς τὴν ἀτέλειωτὴ συνοδεία τῶν καμήλων τοῦ καραβανίου αὐτοῦ φορτωμένους ἀπὸ φοίνικες νὰ διασχίζει τὰ στενὰ σοκάκια τῆς πόλεως θὰ τὴν ἐπαινεῖ γιὰ δολόκληρο κινούμενο δάσος.

Τὴν ἄλλη μέρη ὅλος ὁ κόσμος κρατᾶει στὰ χέρια του καὶ ἀπὸ ἓνα κλαδί φοίνικος ἢ ἓνα βᾶγι. Καὶ ἄλλοι μὲν τραβᾶνε γιὰ τὸ χωριὸ τῆς Βετφαγίας ὅπου ὁ Χριστὸς βόηκε τὸ γαϊδουράκι με τὸ ὀποῖο μπῆκε στὰ 'Ιεροσόλυμα ἄλλοι δὲ πρὸς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ «Πάτερ Ἡμῶν» ποῦ βρισκεται στὴν κορυφῆ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν. Ἐκεῖ ψέλνεται ἡ λειτουργία σὲ ὅλες τὶς γλώσσες. Μετὰ τὴ λειτουργία, τὸ πλῆθος ξανακατεβαίνει στὴν 'Ιερουσαλήμ, σαλεύοντας τοὺς φοίνικες καὶ ψέλνοντας Ὡσαννά.

Τὶς ἄλλες ἡμέρες ἡ κίνησις γίνεται ζωηρότερη. Βλέπει κανεῖς τοὺς πῶς διαφορετικοὺς δαίλους νὰ διασταυρῶνται μέσα στὴν πόλη καὶ τὶς πῶς ἀνόμοιες λειτουργίαι νὰ γίνονται μέσα στὶς ἐκκλησίες. Κάθε αἴρεσις κάνει χωριστὴ λειτουργία ποῦ ἀμιλλᾶται νὰ ξεπεράσῃ σὲ λαμπρότητα τὶς λειτουργίαι τῶν ἄλλων.

Μὰ ἡ καθυπὸ κίνησις ἀρχίζει ἀπὸ τῆς Μεγάλῃς Πέμπτῃ. Τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη ὅλος ὁ κόσμος βγαίνει ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη τῆς πόλεως καὶ τραβᾶει πρὸς τὸ ὄρος Σιών, πρὸς ἓνα παλιὸ χτίριον, ὅπου, ὅπως λένε, ὁ Χριστὸς συγκέντρωσε τοὺς μαθητὰς του γιὰ τὸ δεῖπνον τοῦ Πάσχα. Τὸ χτίριον αὐτὸ οἱ Τούρκοι τὸ εἶχαν μεταβάλλει σὲ τζαμί καὶ ἀπαγόρευαν τὴν εἰσοδὸν στοὺς χριστιανούς, μὰ ὄλογοι ἄρχοντες χριστεῖ βωμοὶ μπρὸς στοὺς ὁποίους οἱ χριστιανοὶ προσεύχονται.

Τὴ μεγάλη Παρασκευὴ ὅλα τὰ καταστήματα κλείνουν, οἱ λαϊκοὶ δρόμοι ἀδειάζουν καὶ ἡ καιπᾶνες χτυποῦνε πένθιμα. Ὅλος ὁ κόσμος μαζεύεται στὴν Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Τάφου. Ἡ λειτουργία ἀρχίζει ἀπάνω στὸ Γολγοθᾶ, μετὰ τὴν ἀναπαράστασιν τῶν τελευταίων σιγητῶν τοῦ θεοῦ πάθους. Συνεχίζεται κατόπι στὸ παρεκκλήσιον τῆς Ἀγωνίας καὶ τῶν Ἐπτὰ Παθῶν μπρὸς στὴν πλατεία τοῦ Εὐχέλαιου γιὰ νὰ τελεσθῇ μὲ μὴ μεγαλοπρεπὴ πομπὴ καὶ λαμπρότητα στὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Τάφου. Σὲ κάθε στάση ἓνας παλᾶς πολὺγλωσσος ἀνεβαίνει σ' ἓνα βᾶθος καὶ εὐλογεῖ τὸ

πλῆθος σὲ ἑπτὰ γλώσσες, ἐλληνικά, γαλλικά, ἰταλικά, γερμανικά, ἀγγλικά, ἰσπανικά καὶ ἀραβικά. Ὅλοι οἱ πιστοὶ κρατοῦν στὰ χέρια τους κεράκι ἀναμμένα.

Τὸ ἀπόγευμα κατεβαίνουν ὅλοι πρὸς τὸν κήπον τῆς Γεσθημανῆς. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς προσκυνητὰς σκορπίζουν στάχτη στὰ μαλλιά τους καὶ ἄλλοι πάλι φορώντας λευκοὺς μανδύες, περνοῦν ἓνα ἀγκάθιον στεφάνι στὸ κεφάλι τους καὶ φορτώνονται ἐνα ξύλινο σταυρὸ στοὺς ὤμους.

Τὸ μεγάλο Σάββατο στὴν 'Ιερουσαλήμ γίνεται ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Φωτός, στὴν ὁποία δὲ συμμετέχουν παρὰ οἱ ὀρθόδοξοι. Τὸ φῶς αὐτὸ τὸ φέρνει κατὰ τὴν παράδοσιν ἓνας ἀόρατος ἄγγελος ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, κατόπι τῶν προσερχῶν τοῦ πατριάρχου, ὁ ὁποῖος μπαινεῖ μέσα στὸν Ἅγιον Τάφον κρατώντας δύο κεράκι οβυσμένα στὰ χέρια καὶ σὲ δύο λεπτὰ τὰ παρουσιάζει ἀναμμένα στὸ πλῆθος ἀπὸ δύο τριπλῆς καμωμένους ἐπιτήδες στὸ τοίχιμα τοῦ τάφου, φωνάζοντας: «Λεῦτε λάβετε φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός!...»

Ἡ ἱεροτελεστία αὐτὴ ποῦ γίνεται ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔχει διατηρήσει ὅλη τῆς τῆς βυζαντινῆς λαμπρότητα. Λένε ὅτι συγχωροῦνται ὅλα τ' ἁμαρτήματα ἐκεῖνου ποῦ θὰ κατορθώσει ν' ἀνάψῃ τὴ λαμπράδατο ἀπὸ τὶς λαμπάδες τοῦ Πατριάρχου. Γι' αὐτὸ πρὶν ἀκόμα ξημερώσει τὸ μεγάλο Σάββατο παραπάνω ἀπὸ ἔξη χιλιάδες προσκυνηταὶ — Ῥῶσοι, Σέρβοι, Ἀρμένιοι, Σύριοι, Βούλγαροι, Ἄλβανοι καὶ Ρουμῶνες — στριμώγονται γύρω ἀπὸ τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Τάφου κρατώντας ἓνα κερί με τριαντατορία παραλάδια, ποῦ ἀντιπροσωπεύουν τὴν ἡλιξίον τοῦ Χριστοῦ.

Μόλις ὁ Πατριάρχης δεῖξει τὶς ἀναμμένες λαμπάδες του μὴ κραυγὴ ἀντήχει καὶ τὸ πλῆθος ὀρᾷ τόσο ἀνάθεκτο, ὅστε οἱ Ἄγγλοι στρατιῶτες ἀδυνατοῦν νὰ τὸ συγκρατήσουν.

Σὲ μὴ στιγμὴ ὅλες ἡ λαμπάδες ἔχουν ἀνάψει καὶ ἡ ἐκκλησία παρουσιάζει ἓνα φαντασμαγορικὸ θέαμα.

Ὁ Πατριάρχης καὶ ἡ ἀκολουθία του τῶν χρυσοστόλιων ἐπισκόπων καὶ ἱερέων κἀνεῖ τρεῖς φορὲς τὸν γῦρον τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ κατόπι ἐξαφανίζονται πίσω ἀπὸ τὶς χρυσὲς πόρτες τοῦ Ἱεροῦ.

Ὁ καιπὸς τῶν κεριῶν εἶνε τόσο πικρὸς ὅστε δὲ μπορεῖ νὰ διακρίνῃ κανεῖς τίποτε ἀπὸ πάνω του.

Τὴν ἡμέρα τοῦ Πάσχα ὅλες ἡ καιπᾶνες χτυποῦν ἔκλι τὰ λάβαρα κημιτίζουν. Ὁλόκληρὴ ἡ πόλις μοσχολοβαίει ἀπὸ λιβανωτὸ, καὶ οἱ προσκυνηταὶ ψέλνουν ὅλοι μαζὶ τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη».

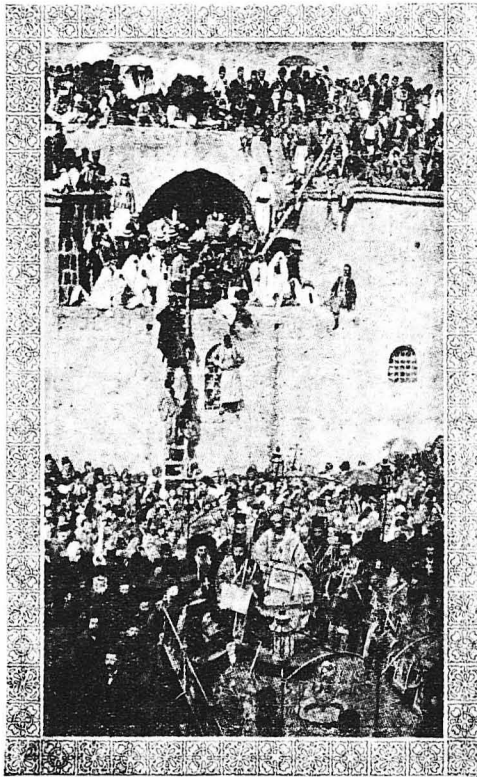
Ἡ 'Ιερουσαλήμ εἶνε χαρμόσυνη, γιὰ τὸ Πάσχα εἶνε μὴ γιορτὴ γιὰ ὅλους, ἀκόμα καὶ γιὰ τοὺς Ἀραβες οἱ ὁποῖοι τὸ ἔχουν ὡς πρωτοχρονιά. Στὰ πρόσωπα τοῦ πλῆθους ζωγραφίζεται ἡ ἄγνη καὶ ἄδολη χριστιανικὴ χαρὰ.

Φοίνικες στολίζουν τὰ διάφορα ὑπαίθρια μαγαζιά, ὅπου εἶνε κατὰ χιλιάδες σοριασμένα τὰ κόκκινα αὐγά.

Πλανόδιοι ζαχαροπλάστες περφερουν τὶς πασχάλινες λιχουδιὰς τῶν καὶ ἀπὸ τὰ ψηλά σπίτια τους ἡ γυναῖκες τῶν ἀράβων αἶς ραίνουν με ἀνθόνερο.

Ὡστόσο οἱ πιστοὶ ἐξακολουθοῦν ν' ἀνεβαίνουν στὸ Γολγοθᾶ, ὅπου ἡ μὴ λειτουργία διαδέχεται τὴν ἄλλη. Τὴν ἄλλη μέρη θὰ φύγουν! τὴν ἄλλη μέρη θὰ ἔχουν τελεωθεῖ ὅλα καὶ βιαζονται νὰ προσευχηθοῦν ἀκόμα. Θέλουν νὰ γεμίσουν τὰ μάτια τους καὶ τὴν ψυχὴ τους με θεοσευτικὲς εἰκόνας, με ἀναιμνήσεις ἀσύγκριτες τῆς Ἁγίας Πόλεως.

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ εἰς καλὴν τιμὴν παλαιὰ, μεταχειρισμένα βιβλία διαφόρου ὕλης καὶ ὀλόκληρῃ βιβλιοθήκη. Ἐπίσης ζητοῦνται σῶματα ἢ τεύχη φιλολογ. γαλλ. περιοδικῶν καὶ βιβλία. Ἀγοράζονται ἀκόμη ἔργα ζωγραφικῆς, ἀγιογραφία βυζαντινῆ καὶ παλαιὰ κομψοτεχνήματα. Εἰδοποιήστε ἢ γράψατε στὰ γραφεῖα μας, Λέκκα 7.

Ἡ Μεγάλῃ Παρασκευῇ στὴν 'Ιερουσαλήμ.